

ER POZYTORIUM
I POZYCJONOWANIE
WYDAWNICTW **KUL**

**PORADNIK DEPONUJĄCEGO – ASPEKTY
PRAWNE W KONTEKŚCIE MAJĄTKOWYCH
PRAW AUTORSKICH**

1. WPROWADZENIE

Repozytorium Instytucjonalne KUL (ReKUL) gromadzi, archiwizuje i udostępnia cyfrowe wersje publikacji naukowych wytworzonych przez pracowników i doktorantów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II lub wydanych w KUL.

Deponowanie Materiałów w Repozytorium oraz ich udostępnianie odbywa się on-line za pośrednictwem serwisu internetowego: **repozytorium.kul.pl** zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie oraz w Instrukcji deponowania w Repozytorium.

W **Repozytorium** można zamieszczać cyfrowe formy prac naukowych i materiałów dydaktycznych opublikowanych na KUL, w szczególności:

- artykuły i rozprawy naukowe;
- prace doktorskie;
- czasopisma naukowe;
- materiały pokonferencyjne;
- materiały dydaktyczne;
- zbiory danych badawczych (pomiar, statystyki, fotografie) oraz inne materiały (np. raporty, sprawozdania z badań itp.).

Formy dokumentów: postprint, preprint, zdjęcia, filmy itd.

Przechowywać i publicznie udostępniać Materiały w Repozytorium mogą wyłącznie zarejestrowani użytkownicy. Przeglądanie i pobieranie Materiałów odbywa się bezpłatnie, również dla użytkowników niezarejestrowanych. Korzystanie z Materiałów jest możliwe zgodnie z właściwymi przepisami o dozwolonym użytku lub o innych wyjątkach przewidzianych w przepisach prawa, a korzystanie w szerszym zakresie wymaga uzyskania zgody uprawnionego. Zgoda taka może być przekazana poprzez oznaczenie Materiału jako udostępnionego na licencji, korzystanie jest możliwe zgodnie z postanowieniami tej licencji.

2. DEPONOWANIE

Zanim rozpocznie się proces deponowania pracy w Repozytorium, należy wykonać kilka niezbędnych czynności:

- ustalić status formalno-prawny utworu
- przygotować plik do publikacji w Internecie
- przygotować dane bibliograficzne utworu: datę wydania, nazwę wydawcy, źródło dokumentu i in.
- przygotować tytuł równoległy pracy w języku angielskim
- przygotować abstrakt w języku polskim i angielskim
- przygotować słowa kluczowe w języku polskim i angielskim

Status formalno-prawny utworu

Deponent **oświadcza**, że utwór wprowadzany i udostępniany w ramach Repozytorium nie narusza praw osób trzecich. Jednocześnie deklaruje, że utwór jest jego własnością intelektualną. **Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II nie ponosi żadnej odpowiedzialności** za jakiegokolwiek przekroczenia praw autorskich w odniesieniu do zamieszczonej pracy. Autor przekazuje Uniwersytetowi prawa do przechowywania publikacji i związanych z nią metadanych oraz do ich publicznego, bezpłatnego udostępniania.

Przed przystąpieniem do deponowania należy ustalić status formalno-prawny utworu przeznaczonego do deponowania.

Jak sprawdzić, czy można zdeponować pracę?

Nie budzi wątpliwości sytuacja, w której udostępniającym jest autor, który zachował pełnię praw majątkowych. Może on wówczas udostępnić materiał w repozytorium i udzielić do niego licencji, np. Creative Commons.

Ustalając status formalno-prawny swojego utworu, można posłużyć się pytaniami pomocniczymi, które powinny ułatwić rzetelną weryfikację.

Pytania pomocnicze:

1. Czy jesteś autorem tekstu, który chcesz zdeponować?

- **Jeżeli nie**, to nie możesz go zdeponować bez stosownych dokumentów upoważniających, ale możesz przestać zapytanie do zespołu repozytorium w celu uzyskania pomocy i wyjaśnienia w tym zakresie. Adres e-mail: repozytorium@kul.pl
- **Jeżeli tak**, to kolejne pytanie, na które trzeba odpowiedzieć brzmi: **czy praca ma współautorów?**
- **Jeżeli nie**, to jak najbardziej możesz swój utwór zdeponować, jeżeli praca nie została wcześniej opublikowana.
- **Jeżeli ma współautorów**, musisz uzyskać zgodę od wszystkich współtwórców, ale jeśli twoja praca da się wyodrębnić z całości jako jej samodzielna część lub rozdział, a twoim zamiarem jest publikacja tej właśnie części, oraz jeśli praca nie została wcześniej opublikowana, możesz swój utwór zdeponować.

2. Czy praca została opublikowana wcześniej?

- **Jeżeli nie**, to uwzględniając kwestię współautorstwa, możesz utwór zdeponować.
- **Jeżeli tak**, to musisz dodatkowo rozstrzygnąć, **jaka umowa została zawarta z wydawnictwem i na jakich polach eksploatacji.**

3. Czy praca została opublikowana w Wydawnictwie KUL lub w innym wydawnictwie?

- **Jeżeli tak**, zapewne będzie wymagana zgoda wydawnictwa, w którym praca była wcześniej opublikowana, ponieważ prawdopodobnie prawa majątkowe zostały przekazane wydawcy lub udzielono mu licencji wyłącznej, względnie w jakiś inny sposób ograniczono korzystanie z przysługujących autorowi praw. Niektórzy wydawcy udzielają takiej zgody automatycznie, w ramach własnej polityki dotyczącej zamieszczania prac w repozytoriach.

Politykę wybranych wydawców można sprawdzić także w bazie [Sherpa/Romeo](#). Istnieje również możliwość negocjacji umowy z wydawcą.

4. Jaki rodzaj umowy został podpisany: umowa wydawnicza czy licencja wyłączna (z ręcznie złożonym podpisem) bądź licencja niewyłączna i jakie pola eksploatacji zostały oznaczone?

Jeżeli w umowie lub licencji zawarto zapisy dotyczące pól eksploatacji (wszystkie lub którykolwiek):

- wprowadzanie do pamięci komputera
- utrwalanie w pamięci komputera,
- rozpowszechnianie w sieci Internet na określonych i nieokreślonych stronach

- zwielokrotnianie techniką cyfrową

Trzeba uzyskać zgodę wydawcy, najlepiej w formie pisemnej, o którą zawsze można się zwrócić.

- **Jeżeli wydawca nie wyrazi zgody**, nie możesz publikować.

3. MAJĄTKOWE PRAWA AUTORSKIE DO UTWORU

Autorskie prawa majątkowe mogą być przedmiotem obrotu prawnego (umowy o przeniesienie praw, o korzystanie z praw, (np. umowa licencyjna), a także są dziedziczone.

Zgodnie z art.17 należą do nich:

- prawo do korzystania z utworu,
- prawo rozporządzania utworem na wszystkich polach eksploatacji,
- prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Umowa o przeniesienie majątkowych praw autorskich

Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu na osobę trzecią pociąga za sobą, co do zasady, **brak możliwości korzystania z utworu przez twórcę** i możliwości decydowania o formach korzystania z niego w przyszłości.

W umowie o przeniesienie praw autorskich powinno znaleźć się dokładne określenie utworu, do którego autorskie prawa majątkowe mają być zbyte (przeniesione na osobę trzecią). Umowa o przeniesienie praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, zwana „licencją”, musi obejmować pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione (art. 41 ust. 2 pr. aut.) Pola eksploatacji to sposoby korzystania z utworu. Umowa może dotyczyć tylko pól eksploatacji, które są znane w chwili jej zawarcia (art. 41 ust. 4 pr.aut.). Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności (art. 53 pr.aut.).

UTWÓR AUTORSKI

Utworem jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (Art. 1 Pr.aut.).

Prawa do utworu

„Prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej [...]” (art. 8 pkt 1 Pr.aut.), chyba, że autorskie prawa majątkowe zostały przeniesione na podstawie umowy.

Przed zdeponowaniem w repozytorium opublikowanego wcześniej utworu należy sprawdzić dokładnie zapisy w umowie wydawniczej dotyczące majątkowych praw autorskich do utworu i pól eksploatacji wskazanych w umowie.

- W przypadku przeniesienia majątkowych praw autorskich na Wydawcę bądź udzielenia licencji wyłącznej, zwłaszcza w przypadku, gdy w polach eksploatacji zostało wyraźnie wymienione pole: rozpowszechnianie w sieci Internet na określonych i nieokreślonych stronach, **należy wystąpić o zgodę na zdeponowanie pracy w repozytorium.**
- W przypadku braku umowy pisemnej (umowy o przeniesienie lub licencji wyłącznej), domniema się, że została zawarta ustna licencja niewyłączna, **pozwała to autorowi na dysponowanie swoją pracą bez ograniczeń.**

UTWÓR WSPÓŁAUTORSKI

Dzieło wspólne to:

- **współautorskie dzieło nierozłączne** tzn. takie, w którym dwie lub więcej osób stworzyły całość, w której nie da się wyodrębnić ich udziałów;
- **współautorskie dzieło rozłączne** tzn. takie, w którym każdy z autorów pisze odrębną część.

Prawa autorów dzieł wspólnych

Prawa autorskie służą wspólnie wszystkim współtwórcom z tym, że korzystanie z tych praw nie może godzić w interesy pozostałych współtwórców. Autorskie prawa osobiste pozostają oddzielne dla każdego ze współtwórców.

W zakresie majątkowych praw autorskich: każdy ze współtwórców posiada udział w całym prawie.

Bez zgody współtwórców można dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa do całości utworu, z tym że uzyskane świadczenie dzieli się pomiędzy wszystkich współtwórców.

Przed zdeponowaniem w repozytorium opublikowanego wcześniej utworu współautorskiego **jako całości** należy sprawdzić dokładnie zapisy w umowie wydawniczej dotyczące majątkowych praw do utworu i pól eksploatacji wskazanych w umowie, uzyskać ewentualnie zgodę Wydawcy bądź w przypadku nieprzenieszenia praw majątkowych na Wydawcę zgodę współautorów.

- Do wykonywania wspólnego prawa autorskiego **do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców**, chyba, że prawa majątkowe do całości zostały przeniesione w umowie na Wydawcę.
- W przypadku **przeniesienia majątkowych praw autorskich** w podpisanej umowie **na Wydawcę, należy wystąpić o zgodę do Wydawcy**.
- W przypadku **deponowania swojego utworu** stanowiącego część utworu współautorskiego, który może być eksploatowany niezależnie od innych części, taka **zgoda nie jest wymagana**, chyba, że prawa majątkowe zostały przeniesione w umowie na Wydawcę.
- W przypadku **przeniesienia majątkowych praw autorskich na Wydawcę** decydują zapisy w umowie i w większości przypadków **trzeba wystąpić o zgodę** na zdeponowanie pracy w repozytorium.
- W przypadku braku umowy pisemnej (umowy o przeniesienie lub licencji wyłącznej), domniema się, że została zawarta ustna licencja niewyłączna, **pozwała to autorowi na dysponowanie swoją pracą bez ograniczeń**.

UTWÓR ZBIOROWY

jest to utwór stworzony przez większą liczbę autorów inspirowanych do tworzenia dzieła przez wydawcę, który określa zawartość (dobór materiałów) i układ dzieła.

Prawa autorów dzieł zbiorowych

Autorskie prawa osobiste pozostają oddzielne dla każdego z autorów części mających samodzielne znaczenie.

W zakresie majątkowych praw autorskich:

Autorskie prawa majątkowe do **części mających samodzielne znaczenie przysługują ich twórcom**, chyba że zostanie to inaczej zapisane w umowach zawartych z Wydawcą.

Do **całości** utworu prawa majątkowe ustawowo **przysługują Wydawcy/producentowi**.(art. 11 Pr.aut.).

Przed zdeponowaniem w repozytorium opublikowanego utworu zbiorowego jako całości należy uzyskać zgodę Wydawcy.

- W przypadku utworu mającego samodzielne znaczenie, będącego częścią utworu zbiorowego, należy sprawdzić dokładnie zapisy w umowie wydawniczej dotyczące majątkowych praw autorskich do utworu i pól eksploatacji wskazanych w umowie.
- **Jeżeli majątkowe prawa autorskie nie zostały przeniesione** na Wydawcę w podpisanej umowie lub licencji wyłącznej, **autor może swój utwór zdeponować w repozytorium**.

- **Jeżeli nastąpiło przeniesienie majątkowych praw autorskich na Wydawcę, autor musi uzyskać zgodę Wydawcy.**
- W przypadku braku umowy pisemnej (umowy o przeniesienie lub licencji wyłącznej), domniema się, że została zawarta ustna licencja niewyłączna, **pozwała to autorowi na dysponowanie swoją pracą bez ograniczeń.**

ZBIORY, ANTOLOGIE, WYBORY

Są przedmiotem prawa autorskiego, nawet jeżeli zawierają niechronione materiały, o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter, bez uszczerbku dla praw do wykorzystanych utworów.

Prawa autorskie utworu przysługują twórcy zestawienia, o ile antologia, zestawienie, wybór jest utworem w świetle prawa autorskiego. Bez zgody twórców utworów zamieszczonych w antologii/zbiorze mogą być tylko rozpowszechniane utwory o charakterze szkolnym (zgodnie z programem nauczania) lub naukowym (zasady dozwolonego użytku edukacyjnego).

W zakresie majątkowych praw autorskich:

Przed zdeponowaniem w repozytorium opublikowanego wcześniej utworu należy sprawdzić dokładnie zapisy w umowie wydawniczej dotyczące majątkowych praw autorskich do utworu i pól eksploatacji wskazanych w umowie.

- W przypadku przeniesienia majątkowych praw autorskich na Wydawcę bądź udzielenia licencji wyłącznej, zwłaszcza w przypadku, gdy w polach eksploatacji zostało wyraźnie wymienione pole: rozpowszechnianie w sieci Internet na określonych i nieokreślonych stronach, **należy wystąpić o zgodę na zdeponowanie pracy w repozytorium.**
- W przypadku braku umowy pisemnej (umowy o przeniesienie lub licencji wyłącznej), domniema się, że została zawarta ustna licencja niewyłączna, **pozwała to autorowi na dysponowanie swoją pracą bez ograniczeń.**